

سه شنبه 29 اسفند 1396 - 2 رجب 1439 - 20 مارس 2018

درگذشت "سید اشرف الدین حسینی" مدیر روزنامه "نسیم شمال" (1313 ش)

درگذشت "سید اشرف الدین حسینی" مدیر روزنامه "نسیم شمال" (1313 ش)

سید اشرف الدین حسینی گیلانی در حدود سال 1249 ش (1287 ق) در قزوین به دنیا آمد. او در کودکی یتیم شد و در جوانی به عتبات رفت. وی پس از پنج سال راهی تبریز شد و پس از آموزش علوم متداول، ساکن رشت گردید. اشرف الدین پس از مدتی به سبب داشتن روحیه وطن خواهی و نیز استعداد و قریحه شاعری، تصمیم به چاپ و نشر روزنامه [ای به نام نسیم شمال](#) گرفت و آن را از شهریورماه 1286 ش، نه ماه قبل از به توپ بستن مجلس منتشر کرد. سید اشرف الدین حسینی پس از مدتی به معروف ترین، مشهورترین و محبوب ترین شاعر و سراینده اشعار طنزآمیز و انتقادی دوران مشروطه تبدیل شد و روزنامه [اش](#) به شهرت فراوانی رسید. این روزنامه به اندازه [ای](#) در میان توده مردم محبوبیت یافته بود که مدیر آن را نسیم شمال می خواندند و همه این ها حکایت از اخلاق و صدق عقیده سید در دفاع از وطن و مردم بی پشت و پناه و حمایت به تمام معنی از طبقات زحمتکش مردم دارد. او مسائل جدی را در غالب فکاهی همراه با طعن و طنز و کنایه به نوعی که هر کس از توده مردم آن را می فهمید و احساس می کرد، مطرح می نمود. این روزنامه که نزدیک به بیست سال منتشر می شد، پس از مرگ سید اشرف الدین نیز مدتی انتشار یافت. سرانجام در سال 1306 ش شایع شد که به بیماری جنون مبتلا شده است. به این بهانه او را به تیمارستان بردند و چند سالی در حال بیماری و تنگدستی زنده بود تا این که در روز بیست و نهم اسفند ماه 1313 ش برابر با ذی [حجه](#) 1352 ق در 64 سالگی درگذشت. تأکید حضرت امام خمینی (ره) بر عزای ملی در نوروز 1342 شمسی (1341 ش)

پس از برگزاری رفراندوم قلابی شاه در ششم بهمن 1341 و در شرایطی که رسانه ها داخلی و خارجی یکصدا شاه و انقلاب سفید او را می ستودند، نغمه های مخالفت با این همه پرستی از گوشه و کنار و در رأس آنها از جانب امام خمینی بلند شد. حضرت امام طی نشست هفتگی با مراجع و علمای قم، خواهان در پیش گرفتن سیاست مشترک علیه رژیم شده و پیشنهاد دادند که در اعتراض به اعمال رژیم، نوروز 1342 عزای عمومی اعلام شود. این پیشنهاد با استقبال وسیع شخصیت های حوزوی مواجه گردید و آنان نیز ضمن حمایت از امام، عید نوروز را عزای ملی اعلام کردند. پس از این حرکت، شاه در اقدامی وقیحانه با روحانیت اعلام جنگ نمود و مخالفان را به مرگ تهدید کرد. این عمل محمدرضا پهلوی عکس العمل شدید حضرت امام را به دنبال آورد و ایشان طی سخنانی در 29 اسفند 1341 در جمع روحانیان، طلاب و مردم قم به افشاگری علیه رژیم پرداخته و بر موضع خود مبنی بر اعلام عزای عمومی در نوروز 42 پافشاری نمودند. به دنبال تحریم نوروز، در برخی از مساجد و حسینیه ها و منازل علما و در رأس آن بیت حضرت امام، مجالس عزای برپا شد. این عمل باعث زیر سؤال بردن برنامه های شاه شد و خشم حکومت را برانگیخت. از این رو رژیم به این نتیجه رسید که باید با حرکتی قهرآمیز، زهر چشمی به نیروهای مذهبی نشان دهد تا به خیال خود آنان را سر جایشان بنشانند. این فرصت در دوم فروردین 1342 نصیب مزدوران شاه گردید و آنان طی یورش به مدرسه فیضیه، درصدد به اصطلاح سرکوب حوزه علمیه قم و روحانیان برآمدند. این عمل، وقایع مهمی را در پی داشت که مهم ترین آنها، عکس العمل شدید امام طی سخنرانی عاشورای 1342 ش، دستگیری ایشان و وقوع قیام خونین پانزدهم خرداد 42 می باشد.

درگذشت "ابوریحان بیرونی" دانشمند بزرگ مسلمان (440 ق)

محمد بن احمد بن ریحان هروی خوارزمی بیرونی معروف به ابوریحان بیرونی، از مشاهیر حکمای نامی و اکابر فلاسفه و اسلامی ایران زمین می باشد که در فنون ریاضی، طب، نجوم و سایر علوم زمان خود، متبحر بوده است. وی نزدیک به چهل سال در هند اقامت گزید و علاوه بر تسلط کامل به زبان آن ها، افکار حکمای هند و فلاسفه و یونان را ضمیمه و معارف اسلامی نمود و علوم و معارف اسلامی را در بلاد هندوستان رواج کلی داد. هم چنین در ریاضیات، هیئت و جغرافیا فعالیت های علمی زیادی داشته و کتب گوناگونی نگاشته است. وی معاصر حکیم ابوعلی مسکویه، ابوسهل مسیحی و ابوعلی سینا، بوده است. این فیلسوف و حکیم بزرگ مسلمان، قرن ها قبل از دانشمندان غربی، کروی بودن زمین را کشف کرد و بر اساس محاسبات خود به این نتیجه رسید که زمین هر روز یک بار به دور خود و هر سال یک بار به دور خورشید می چرخد. ابوریحان بیرونی به زبان ها عربی، یونانی و سانسکریت تسلط داشت و با تکیه بر دانش گسترده و خوشی، کتاب های متعددی را ترجمه کرد. علاوه بر آن حدود نیمی از آثار با ارزش این دانشمند نامی مسلمان در علم ریاضیات و نجوم می باشد. الارشاد فی احکام النجوم، زیچ مسعودی و مآلهند از جمله تالیفات اوست. مرگ "ریچارد شیردل" پادشاه معروف انگلستان (1199 م)

تصویب ملی شدن صنعت نفت ایران (1329ش)

از سال 1329؛ های اولیه حفر چاه نفت ایران، چشم طمع بیگانگان به دنبال استثمار منابع زیرزمینی کشور بوده و آنان در هر فرصتی به گرفتن امتیازهای گوناگون نفتی اقدام می کردند. پس از لغو امتیاز نفتی داری بین ایران و انگلستان، قرارداد الحاقی گس - گلشاییان به منظور کشف و استخراج نفت توسط شرکت های نفتی انگلیسی منعقد گردید. این قرارداد را جهت تصویب به مجلس بردند که با مخالفت عده ای از نمایندگان مجلس و علماء به ویژه آیت الله کاشانی و مردم روبرو شد. پافشاری های سپهبد رزم آرا نخست وزیر پهلوی، این لایحه را بار دیگر به مجلس برد و او که تصویب آن را مشکل یافت، قصد کودتا نمود. اما یک روز قبل از اجرای کودتا، توسط خلیل طهماسبی از گروه فداییان اسلام ترور شد. به دستور آیت الله کاشانی مردم به این قرارداد اعتراض کرده و خواهان ملی شدن نفت ایران شدند. سرانجام با به وجود آمدن آن وضعیت، مجلس به ملی شدن صنعت نفت ایران، رأی مثبت داد و در 29 اسفند 1329 مقرر شد که کلیه عملیات اکتشاف، استخراج و بهره برداری نفت در دست دولت قرار گیرد.

ریچارد (یا ریشارد) اول پادشاه انگلستان در 19 فوریه 1157م متولد شد. دوران سلطنت وی با جنگ های صلیبی هم زمان بود و او در بسیاری از جنگ های انجام شده با مسلمانان برای اشغال بیت المقدس شرکت داشت. ریچارد اول که در 14 سپتامبر 1189م در سن 32 سالگی به سلطنت رسیده بود، تنها چند ماه از کل سلطنت 10 ساله خود را در انگلستان سپری نمود. در جریان سومین جنگ صلیبی وی همراه پادشاهان فرانسه و آلمان با ارتش خود به طرف فلسطین حرکت نمودند. اما پس از مقاومت مسلمانان و عدم توفیق در تسلط بر بیت المقدس، تقاضای صلح نمودند و با خفت و خواری در حالی که پادشاه آلمان در آغاز راه غرق شده بود، بازگشتند. خود ریچارد که به او ریچارد شیردل هم می گفتند، در بازگشت به وطن در اتریش دستگیر شد و پس از آن که طرفدارانش پول فراوانی دادند، نجات یافت. با این حال وی را از قهرمانان جنگ های صلیبی می دانند. ریچارد شیردل پس از عدم موفقیت در جریان این جنگ ها به انگلستان بازگشت و در بقیه دوران سلطنت خود به حفاظت از مناطق تحت سلطه انگلستان پرداخت. ریچارد اول پس از 10 سال سلطنت و 42 سال عمر در 20 مارس 1199م درگذشت. درگذشت "اسحاق نیوتن" منجم و ریاضی دان شهر انگلیس (1727م)

سرایزاک یا اسحاق نیوتن دانشمند بلندآوازه انگلیسی در 25 دسامبر سال 1642م در یکی از روستاهای انگلستان به دنیا آمد. وی از نوجوانی و جوانی به هر اختراع فیزیکی توجه خاصی داشت و در این دوره، خود، آسیاب بادی، ساعت آبی و ساعت آفتابی را اختراع کرد. نیوتن در 18 سالگی وارد دانشگاه کمبریج شد و به تحصیل ریاضیات پرداخت. او پس از چندی به زادگاهش بازگشت و به تفکر در علوم پرداخت. این دوره هجده ماهه نیوتن، یکی از مهم ترین دوران های تاریخ علم است، چه در این دوره بود که وی به کشف قوانین اصلی مکانیک دست یافت و از آن ها در مورد اجرام آسمانی استفاده کرد. هم چنین نیوتن به پیروی از قوانین اصلی مکانیک، قانون جاذبه عمومی را کشف کرد. هرچند بعضی از دانشمندان معاصر او و حتی پیش از وی، درباره نیروی جاذبه بین اجرام آسمانی حدس های می زدند اما فکرشان به نتیجه نرسید و این تنها نیوتن بود که توانست ماهیت این نیرو را تحت یک قانون کلی درآورد. نیوتن را به دلیل مطالعه آثار ریاضی دانان بزرگ و به ویژه پایه گذاری اساس حساب جبر و آنالیز، به عنوان یکی از بنیادگذاران اصول ریاضیات عالی می دانند. نیوتن پس از تحقیقات جالبی که درباره نور انجام داد ثابت کرد که نور خورشید یا نور سفید عملاً از ترکیب رنگ های گوناگون به وجود آمده است که با یک منشور ساده قابل تجزیه است. نتیجه این تجربه باعث ایجاد مفهوم طیف یا نوار رنگ گردید و پایه طیف شناسی ریخته شد. نیوتن در 26 سالگی به استادی ریاضی دانشگاه کمبریج رسید و پس از چندی نوع جدیدی از تلسکوپ ساخت که به جای عدسی، در آن، آینه به کار رفته بود. آینه این تلسکوپ که یک بازتابنده بود می توانست نور ستارگان را از مسافت های دور گرفته و در کانون متمرکز سازد. امروزه، تمام تلسکوپ های غول پیکری که اختر شناسان برای مطالعه در اعماق گیتی استفاده می کنند از نوع تلسکوپ های بازتابی است. نیوتن در ادامه تحقیقات خود، جرم زمین و خورشید را تعیین کرد و از همین راه، به علت فرو رفتگی زمین در قطب ها و برآمدگی آن در خط استوا پی برد. نیوتن آثار متعدد علمی به نگارش درآورده است، از جمله کتاب مبانی ریاضی فلسفه طبیعی که درباره حرکات اجسام صحبت می کند، حاصل سال ها کار و تلاش و تحقیق اوست. نیوتن در این اثر جالب، ثابت می کند که حرکات اجسام چه در روی زمین و چه در آسمان ها، از قوانین واحدی پیروی می کنند. او سپس قوانین مهم سه گانه خود را مطرح می سازد. وی علاوه بر علوم فیزیک، ریاضی و اخترشناسی، به باستان شناسی و تاریخ نیز علاقه مند بود و به مسائل مذهبی تعلق خاطر داشت. نیوتن در سال 1705م به ریاست انجمن سلطنتی انگلستان رسید تا این که در بیستم مارس 1727م در 84 سالگی درگذشت و برای فردانی از این دانشمند بزرگ، او را در کلیسای وست مینستر که مدفن بزرگان بسیاری است، به خاک سپردند. هم چنین برای پاسداشت مقام علمی نیوتن، واحد نیرو را نیوتن نامیده اند. بدون تردید می توان گفت که در تاریخ بشریت نامی مافوق نیوتن وجود نداشته و کمتر کتابی از لحاظ عظمت و بزرگی همانند کتاب های او، از قبیل اصول می باشد.